

Churchillaan, Schoten – SCT3070

Programma van Maatregelen

Auteur:

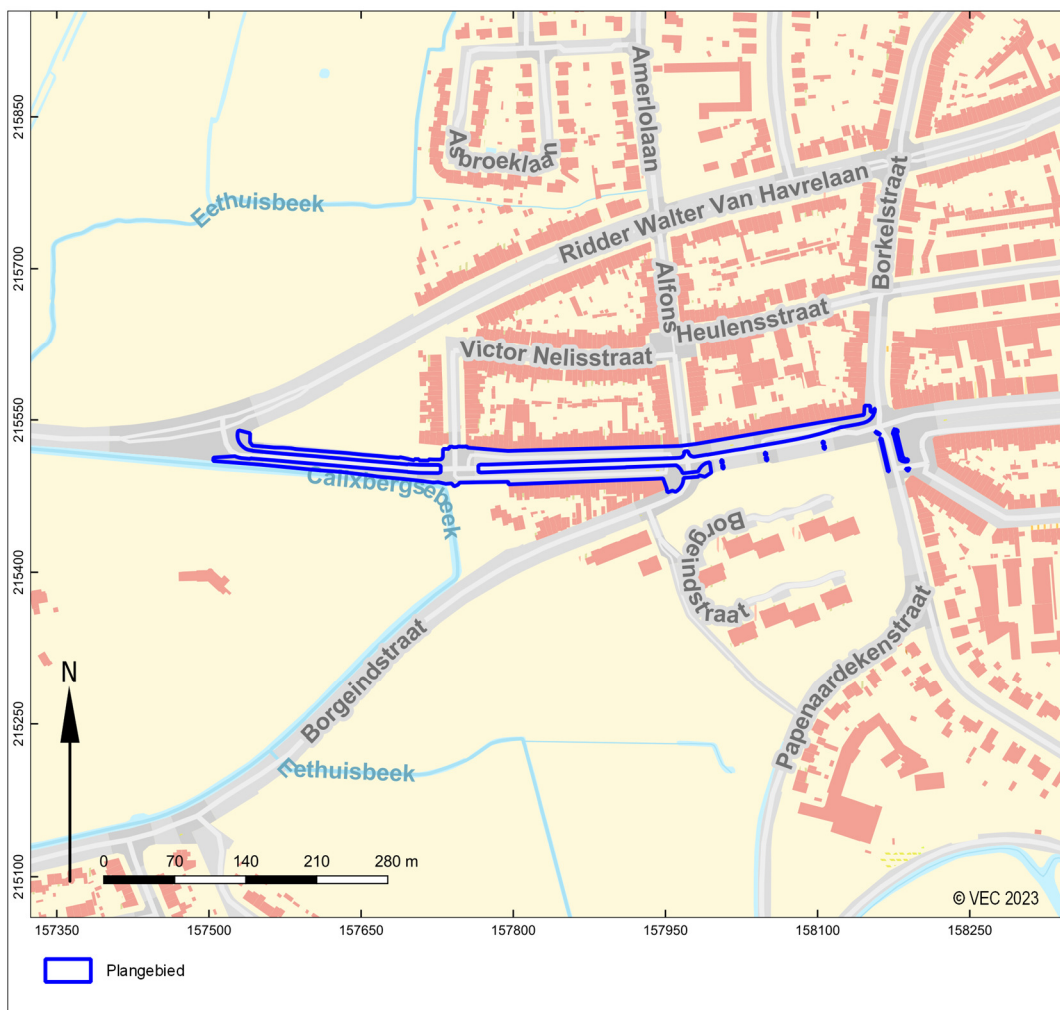
A. Schoups

Erkend Archeoloog:

A. Schoups (OE/ERK/Archeoloog/2020/00015)

1 Inleiding

In opdracht heeft het Vlaams Erfgoed Centrum in februari 2023 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Churchillaan te Schoten (afb. 1). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen rioleringswerken.

Afb. 1. Het plangebied op de Basiskaart Vlaanderen (GRB). (Bron: Agentschap Informatie Vlaanderen)

1.1.1 Administratieve gegevens

Huidige onderzoeksfasen:	Bureauonderzoek
Aanleiding:	rioleringswerken
Adres:	Churchillaan
Plaats:	Schoten
Gemeente:	Schoten
Provincie:	Antwerpen
Kadastrale gegevens:	Gemeente Schoten, afdeling 3, sectie B, nummers 503M6 en openbare terreinen.
Diepte bodemverstoring:	Maximum 5m -mv
Oppervlakte plangebied:	11641m ² / 1,16ha
Oppervlakte bodemingrepen:	11641m ²
Coördinaten (bounding box; Lambertcoördinaten: EPSG:31370):	157.529,6 / 215.538,4 158.158,2 / 215.561,2 158.191,2 / 215.500,3 157.506,2 / 215.508,4
Projectcode Onroerend Erfgoed:	2023B260

VEC-projectcode:	5050016
Auteur(s):	A. Schoups
Erkend archeoloog:	A. Schoups (OE/ERK/Archeoloog/2020/00015)
Begindatum onderzoek:	17 februari 2023
Einddatum onderzoek:	28 februari 2023
Beheer en plaats documentatie:	Vlaams Erfgoed Centrum Liesdonk 5 2440 Geel
Relevante thesaurustermen:	Middeleeuwen, Nieuwe tijd, lijntracé, bureauonderzoek.

2 Het vooronderzoek zonder of met ingreep in de bodem

2.1 Het uitgevoerde vooronderzoek

Deze archeologienota werd opgesteld naar aanleiding van de geplande rioleringswerken aan de Churchilllaan te Schoten en bestaat enkel uit een bureauonderzoek. Het doel van de werken is om de bestaande riolering te vervangen door een gescheiden stelsel. Het grootste deel van het plangebied valt samen met bestaande wegen, die eveneens vernieuwd zullen worden.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de voornaamste geplande ingrepen en de dieptes ervan.

Aard van de ingreep	Diepte
Riolering:	
RWA	Tussen 0,83 en 1,94m -mv
DWA	Tussen 1,48 en 2,77m -mv
Overstort	Maximum 4,83m -mv
Rijweg & parkeerstroken	55cm -mv
Fietspaden	35cm -mv
Voetpaden	30cm -mv
Kruispunt Churchillaan & Jozef Gijselsstraat	65cm -mv

De geplande ingrepen vallen grotendeels samen met de bestaande structuren. Zo wordt de bestaande riolering vervangen en komt de nieuwe riolering meestal op ongeveer dezelfde diepte te liggen als de oude. Plaatselijk komt de nieuwe riolering dieper te liggen. Om de nieuwe fietspaden te realiseren zal plaatselijk een deel van de groenzones ingenomen worden. Deze groenzones situeren zich echter tussen de bestaande wegen en werden vermoedelijk dus ook reeds geroerd tijdens de aanleg van en werken aan de bestaande wegenis.

Het onderzoeksgebied is op een hoogte tussen ongeveer 6,3m en 7,5m TAW gelegen en situeert zich op de overgang van lager gelegen gebieden in het westen naar een hoger gelegen dekzandrug in het noordoosten. In de omgeving stromen verschillende beken, waaronder de Calixbergsebeek. Volgens de Tertiair geologische kaart komt in de omgeving van het plangebied de Formatie van Lillo voor. Tijdens het Vroeg-Pleistoceen werden deze afzettingen bedekt door getijdenafzettingen, die op hun beurt bedekt werden eolische afzettingen. In deze Quartaire afzettingen werden bodems gevormd. In de omgeving komen droge tot matig natte zandbodems voor met een dikke antropogene A-horizont. Door de reeds aanwezige structuren is het echter waarschijnlijk dat de originele bodemopbouw reeds in meer of mindere mate aangetast werd.

Op basis van de aardwetenschappelijke gegevens kunnen binnen het plangebied archeologische resten vanaf het Paleolithicum voorkomen. De archeologische resten uit het Paleolithicum en het Mesolithicum manifesteren zich als een spreiding van vondsten zonder sporenniveau. Resten uit deze perioden bevinden zich aan of direct onder het oorspronkelijke maaiveld en manifesteren zich in de vorm van vuursteen en houtskoolconcentraties. Eventuele archeologische resten vanaf het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen kunnen tevens voorkomen vanaf de basis van het oorspronkelijke maaiveld. Een eventueel sporenniveau is gewoonlijk het beste zichtbaar vanaf de basis van de A-horizont of vanaf de mogelijk aanwezige B-horizont.

Tot nu toe werd vrij weinig archeologisch onderzoek uitgevoerd in de omgeving, waardoor er nog weinig geweten is over archeologische resten in de regio. Het plangebied is echter wel gunstig gelegen voor de verwachting aan archeologische sporen en resten. De ligging op de overgang naar een hoger gelegen dekzandrug is vooral gunstig voor de verwachting aan eventuele resten uit de Steentijd. Door de reeds aanwezige structuren werd de bodem echter reeds in zekere mate aangetast, waardoor de kans groot is dat een eventuele steentijd artefactensite niet meer in situ aanwezig zal zijn. Naar alle waarschijnlijkheid zullen ook eventuele sporensites aangetast zijn door de aanwezige structuren. Het is echter mogelijk dat diepere sporen wel nog (deels) bewaard zijn. Daarenboven zijn de hoger gelegen gebieden ten noordoosten van het plangebied mogelijk interessanter voor de verwachting aan eventuele sporen en resten vanaf het Neolithicum tot de Middeleeuwen.

In de omgeving zijn wel verschillende gebouwen uit de Middeleeuwen en de Nieuwe tijd gekend, zoals het kasteel van Calixberg ten zuidwesten van het plangebied. Verder tonen de historische kaarten ook dat er al in de 18de eeuw een gebouw gelegen was ter hoogte van de Jozef Gijselsstraat en vanaf de 19de eeuw is ook een gebouw zichtbaar ter hoogte van de Hendrik Geertsstraat. Ter hoogte van deze gebouwen zijn nu wegen gelegen, waardoor ook eventuele resten van deze gebouwen vermoedelijk reeds aangetast werden.

2.2 Aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

De geplande werken bestaan uit het aanleggen van nieuwe riolering in een gescheiden stelsel en de aanleg van nieuwe fietspaden, voetpaden, parkeerstroken en wegen.

De rioleringswerken en de wegeniswerken zijn lang en smal van aard en vallen grotendeels samen met bestaande structuren. Zelfs indien in deze zones nog archeologische sporen en resten aanwezig zijn, kunnen deze niet in een grotere context geplaatst worden en zal in het beste geval een versnipperde kenniswinst bekomen worden.

Verder archeologisch onderzoek wordt kosten baten technisch niet interessant geacht, aangezien de potentiële kenniswinst erg laag ingeschat wordt. Er wordt dus geen verder onderzoek geadviseerd.

3 Advies op basis van de resultaten

Op basis van deze gegevens wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.